

УДК 343.195(477)

В.І. ТЕРЕМЕЦЬКИЙ, канд. юрид. наук,
доц., Харківський національний університет вну-
трішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СУДУ ПРИСЯЖНИХ ЗА НОВИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ

Ключові слова: присяжні, суд присяжних, суд
шеффенів, народний засідатель, правосуддя,
Кримінальний процесуальний кодекс України

Захист прав людини та громадянина в правовій державі неможливий без належного функціонування судової влади. Одним із важливих напрямків судово-правової реформи є впровадження в Україні суду присяжних. У державах із розвиненими змагальними засадами кримінального процесу народ безпосередньо бере активну участь у здійсненні правосуддя в кримінальних справах як через суд присяжних, так і через суд шеффенів.

Існування суду присяжних гарантовано Конституцією України (ст.124) та Законом України «Про судоустрій і статус суддів» (глава 3) [1], але на практиці він не функціонує за відсутності належних процесуальних механізмів. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. (далі – КПК) має на меті змінити дану ситуацію. Це цілком обґрунтовано тим, що суд за участю представників народу в здійсненні судочинства є не тільки кримінальним процесуальним, а й важливим соціальним інститутом. Він є проявом демократичної та незалежної судової влади, захищеної від бюрократизму та формальних установок [2, с.32].

Протягом останніх років в Україні триває дискусія щодо необхідності запровадження суду присяжних у кримінальне судочинство. Багато науковців-процесуалістів неодноразово в своїх працях зазначали, що необхідно

створити належні процесуальні механізми функціонування цього інституту в Україні. На цьому роблять акцент такі вчені: О.В. Колісник, О.О. Сидорчук, В.М. Тертишник, С.Я. Фурса, М.М. Ясинюк, Н. Г. Яценко.

Однак новий КПК вніс суттєві зміни в порядок здійснення правосуддя за участю присяжних, тому детального дослідження потребують питання щодо основних проблем і перспектив функціонування присяжних у вітчизняному кримінальному судочинстві.

Метою статті є науковий аналіз положень нового КПК України, що регулюють порядок здійснення правосуддя присяжними у суді першої інстанції, дослідження процедур організації та діяльності судів за участю представників народу на основі зарубіжного досвіду.

Прообраз сучасного суду присяжних виник у Франції. Так, король Луї Піус у 829 р. н. е. ввів такий інститут внаслідок проведення судової реформи. Згодом, після норманського завоювання 1066 р. суд присяжних з'явився у Великобританії [3, с.90], де він продовжує функціонувати як невід'ємна частина англійського правосуддя.

В українському суспільстві правові форми участі громадян у здійсненні судочинства розвивались історично і після досягнення певної суспільно-політичної зрілості держави втілились у класичній моделі суду присяжних. Цей інститут під час проведення судово-правової реформи 1864–1865 рр. перейняв кращі традиції англійського та французького підходів до розуміння та формування суду присяжних [4, с.234]. Під час підготовки цієї реформи вчені вказували: «Якщо визначення винності та призначення покарання належить одним і тим же суддям, то вони часто зможуть визначити ступінь провини так, щоб підсудний підлягав би тому покаранню, якому судді бажали б його піддати. У суді присяжних повноваження з визнання провини і повноваження про призначення покарання розділені, що обмежує свавілля судів» [5, с.95]. Аналізуючи дане твердження, приходимо до висновку, що

воно не втратило своєї актуальності й у наш час. Тому реформування інституту суду присяжних у новому КПК України в сторону розширення їх повноважень, надання права самостійно та незалежно від професійних суддів вирішувати питання про винуватість чи невинуватість підсудного, сприятиме забезпеченню презумпції невинуватості в кримінальному процесі, реалізації принципу змагальності та процесуальної рівноправності сторін у судовому провадженні.

Автори нового КПК України наголошують, що модель суду присяжних вони розробили на основі дослідження досвіду зарубіжних країн, таких як Австрія, Німеччина, Франція, Данія. Так, головний консультант Головного управління з питань судоустрою Адміністрації Президента України, Б. Малишев зазначає, що новий КПК України фактично запроваджує модель суду шеффенів, який є різновидом суду присяжних [6].

У світовій юридичній практиці співіснують дві основні моделі суду присяжних – європейська та англо-американська. Європейська модель передбачає участь шеффенів і народних засідателів (в основному у Франції та Німеччині), котрі досліджують всі матеріали справи і спільно з суддями вирішують питання права і факту. Англо-американська модель передбачає, що суд присяжних самостійно виносить вердикт про винуватість або невинуватість підсудного, котрий обов'язковий для судді. У США кримінальні справи про всі злочини слухаються за участю присяжних (за винятком тих, які переслідуються в порядку імпичменту), якщо на цьому наполягає обвинувачений (ст.3 Конституція Сполучених Штатів Америки) [7]. Тому не дивно, що інститут суду присяжних найбільш поширений у США, де щорічно проходять більше 120 тис. процесів за участю присяжних, що складає майже 90 % всіх таких процесів у світі [2]. У Російській Федерації також діє суд присяжних у його класичній формі (з 01.01.2004 р. такий правовий інститут функціонує на всій території). КПК РФ детально регламентує порядок здійс-

нення правосуддя за участю присяжних засідателів, які розглядають кримінальні справи про найбільш небезпечні тяжкі та особливо тяжкі злочини (глава 42) [8]. Разом з цим багато країн світу відмовилися від суду присяжних через його неефективність, зокрема: Японія, Іспанія, Люксембург, Фінляндія. Водночас у конституціях деяких штатів США, зокрема в Нью-Йорку, Каліфорнії, Коннектикуті, Міннесоті право на участь журі є непорушним, в Алясці проголошено таким, що має зберігатися незмінно, а у Вірджинії та Массачусетсі – навіть священним. Доцільно зазначити, що в міжнародних актах не існує норм, які б зобов'язували залучати представників народу до здійснення судочинства. Тому запровадження та введення такого інституту в дію є правом держави, а не її обов'язком.

За новим КПК України кримінальне провадження в суді першої інстанції щодо злочинів, за вчинення яких передбачено довічне позбавлення волі, здійснюється за клопотанням обвинуваченого у складі двох професійних суддів та трьох присяжних (ч.3 ст.31) [9]. Суд присяжних повинен утворюватися при місцевому загальному суді першої інстанції, судді та присяжні мають спільно вирішувати питання, які пов'язані з судовим розглядом, крім питань про обрання, скасування або заміну запобіжного заходу в суді (ст. 383 нового КПК України) [9].

На даний час інститут присяжних є предметом численних дискусій, дебатів серед вчених і практичних працівників. Але це і не дивно, оскільки сама концепція суду присяжних у новому КПК України є досить суперечливою та неоднозначною. Так, В.М. Тертишник стверджує, що за новим КПК України судочинство повертається не до ідеї суду присяжних у його класичній формі, а до ідеї народних засідателів [10, с.274]. Відповідно до ст.391 нового КПК України, нарадою суду присяжних керує головуючий, який послідовно ставить на обговорення питання, що вирішуються судом при ухваленні вироку. Тобто суд, постановляючи рішення в справі, пови-

нен разом із присяжними вирішити низку питань, які містяться в ст.368 нового КПК України, зокрема чи містить це діяння склад кримінального правопорушення і якою статтею закону України про кримінальну відповідальність він передбачений; що належить вчинити з речовими доказами, документами та майном, на яке накладено арешт; чи вчинив обвинувачений кримінальне правопорушення в стані обмеженої осудності; яка саме міра покарання повинна бути призначена обвинуваченому і чи повинен він її відбувати [9]. Варто зазначити, що особам, які не мають юридичної освіти, буде складно обґрунтовано відповідати на такі запитання, також виникнуть труднощі для присяжних при вирішенні питань кваліфікації дій підсудного та визначення міри покарання. Логічним є висновок про те, що у вищевказаних випадках вони підтримуватимуть позицію професійних суддів. «Самостійного рішення присяжні за концепцією, запропонованою новим КПК України, не будуть приймати. Вони також не зможуть відповідати за свої рішення, що, безперечно, не сприятиме об'єктивному та неупередженому постановленню вироку. Передбачаючи правову норму, за якою судді спільно з присяжними повинні вирішувати всі питання при ухваленні рішення, законодавець може спричинити ситуацію колективної безвідповідальності як самих присяжних, так і професійних суддів, оскільки останні свої помилки та зловживання зможуть перекладати на недосвідчених присяжних, що стануть своєрідним прикриттям судового беззаконня» [10, с.275].

Отже, за такої форми судочинства присяжні будуть піддаватися впливу професійних суддів при винесенні вердикту щодо винуватості або невинуватості обвинуваченого та призначенні йому міри покарання. Модель суду присяжних, котру встановив новий КПК України, фактично підміняє собою інститут народних засідателів, повноваження якого було скасовано Законом України від 19.05.2011 р. № 3388-VI [11].

Інститут суду присяжних забезпечує більш надійний захист основних прав, свобод і за-

конних інтересів підсудного від незаконного і необґрунтованого обвинувачення. Такий суд розглядає справи про тяжкі та особливо тяжкі злочини, тому ціна будь-якої помилки сторін обвинувачення та захисту є вкрай високою, оскільки вона може суттєво вплинути на постановлення правосудного судового рішення колегією присяжних.

Інститут суду присяжних забезпечує більш надійний захист основних прав, свобод і законних інтересів обвинуваченого від незаконного і необґрунтованого засудження. При цьому участь присяжних у розгляді справ про тяжкі та особливо тяжкі злочини зменшить ступінь ймовірності висунення незаконного та необґрунтованого обвинувачення, що в свою чергу сприятиме постановленню правосудного рішення.

Запровадження суду присяжних має такі переваги: забезпечення змагальності судового процесу, його демократичність, посилення ролі захисника (адвоката) в процесі, підвищення професійного рівня сторін під час розгляду справи в суді. Водночас очевидно на даний час проблемою є фінансування такого інституту, оскільки мають бути виділені значні кошти для спеціальних комісій, які будуть займатися складанням списку присяжних. До того ж саме складання такого списку буде пов'язане з надзвичайно кропіткою роботою.

В Італії на будівлі одного з палаців правосуддя є меморіальна дошка з таким текстом: «Пам'ятай про Мельника». Дана дошка являє собою своєрідний пам'ятник невинним жертвам слідчих і судових помилок, засудженим до смертної кари на підставі незаконного і необґрунтованого обвинувачення в тяжких та особливо тяжких злочинах. Історія засудження Мельника була такою. Стражники, обходячи вулиці нічного міста, почули крик про допомогу. Вони підбігли до місця події і виявили там невідомого чоловіка, що стояв з ножем у руці над жертвою. Це був Мельник. Відразу після затримання і під час слідства він категорично заперечував свою причетність до вбивства. Однак докази його провини

(затриманий на місці вчинення злочину з ножом у руці біля раненої людини) були визнані достатніми, тому, як наслідок, за рішенням суду він був страчений. Через деякий час з'ясувалося, що він невинуватий, а на місці події опинився випадково. Мельник йшов по вулиці, почув крики про допомогу і підійшов до місця події, побачивши лежачу на землі людину з ножом у грудях, нахилився та вийняв з рани ніж. Саме в цей момент був схоплений стражниками [12, с.4].

Отже, для того, щоб подібні трагічні, непоправні судові помилки траплялися якомога рідше потрібно залучати присяжних до управління правосуддя. Вони будуть виносити вердикти, що ґрунтуватимуться не тільки на нормах законодавства, а й справедливості, постановляти свої рішення відповідно до внутрішнього переконання, без обтяженості судовою традицією, що склалася.

Варто вказати і на те, що при імplementації кримінальних процесуальних норм інших країн у вітчизняне законодавство потрібно враховувати менталітет, правову культуру та свідомість громадян. Так, експерти Ради Європи у своєму висновку щодо відповідності нового КПК України Європейській конвенції про захист прав людини і основних свобод зазначили, що суд присяжних, безумовно, сприяє зміцненню процесуальних гарантій обвинуваченого, гарантує здійснення таких засад, як змагальність сторін, усність провадження, безпосередність та рівність учасників у судовому розгляді, однак потрібно переглянути обмежену сферу застосування суду присяжних. Це, перш за все, стосується того, що можливості для здійснення правосуддя за участю колегії присяжних вкрай низькі, судочинство може відправлятися тільки за клопотанням обвинуваченого в справах про кримінальні злочини, за які передбачається покарання у вигляді довічного позбавлення волі. Також вони вказали на те, що держави, які рухаються від «інквізиційного» процесу до «змагального», повинні розширити повноваження суду присяжних, щоб уникнути та

зменшити ризики корупційних діянь у судовій системі [13, с.54–55].

Доцільно вказати, що, по-перше, потрібно збільшити кількість справ, які підлягають розгляду за участю суду присяжних, аби присяжні засідателі вирішували справи про найбільш небезпечні тяжкі та особливо тяжкі злочини, по-друге, необхідно, щоб присяжні самі приймали рішення про винуватість чи невинуватість особи, а також відповідали на такі запитання: чи доведено те, що діяння мало місце, та цей злочин вчинив підсудний. Для більш чіткого розуміння присяжними запитань, які варто вирішити, головуєчий може постановити такі допоміжні запитання: чи доведені обставини, які становлять кваліфікуючу ознаку кримінального правопорушення, чи доведено, що відсутні обставини, які виключають відповідальність за діяння, вчинене обвинуваченим або зменшує ступінь його винуватості. Повинна допускатися така постановка запитань, щоб відповідь на них могла дозволити встановити винуватість обвинуваченого в здійсненні менш тяжкого кримінального правопорушення. У свою чергу, суд не має право висловлювати або в інший спосіб показувати присяжним свою власну думку стосовно вини обвинуваченого або висловлювати твердження, в якому пропонується вірити чи не вірити певному свідченню у справі.

Таким чином, суд присяжних повинен відроджуватися у його класичній формі. Тобто він має створюватися для поділу судової влади на дві відносно самостійні структури – суд присяжних і професійний суддя, – які взаємно контролюють один одного. Особливість класичної моделі цього інституту, перш за все, полягає в тому, що повноваження професійних суддів і присяжних суттєво відрізняються один від одного: питання про винність вирішується присяжними в їх вердикті, а питання про покарання – судьями у вирокі [10, с.278].

При впровадженні суду присяжних у його класичній формі (коли колегія присяжних наділена повноваженнями самостійно приймати

власні рішення без участі професійного судді (суддів)) розшириться дія змагальних засад у судовому провадженні. По-перше, присяжні мають розглядати справи не знайомлячись попередньо з матеріалами досудового провадження. Це, у свою чергу, зміцнить реалізацію принципу безпосередності, тому що докази в суді будуть досліджуватися більш ретельно та детально. По-друге, у судових дебатах сторони обвинувачення та захисту, будучи в процесуально рівноправному становищі, мають довести правильність своїх суджень перед присяжними, які зацікавлені в найбільш повному та всебічному висвітленні усіх обставин справи. Такий стан речей, безумовно, буде сприяти підвищенню рівня професіоналізму захисників і державних обвинувачів.

В.М. Тертишник справедливо наголошує на тому, що в даному випадку «змагальність сторін буде не просто формою судового процесу, а стане необхідною практичною реальністю, суттєвим каталізатором пошуку істини» [10, с.279]. Отже, створення суду присяжних у його класичній формі, безперечно, наповнить новим змістом принципи змагальності, презумпції невинуватості та забезпечення доведеної вини. Також введення інституту суду присяжних у вітчизняне кримінальне судочинство створить іншу, змінену, порівняно з існуючою, систему оцінювання поняття «злочин». Такий висновок ґрунтується на тому, що головним завданням присяжних засідателів буде аналіз діяння підсудного з позиції громадської свідомості та правової культури.

Функція соціального контролю, що здійснюється судом присяжних, урівнює в суспільстві вимоги законодавства, а також права та законні інтереси особи, формує громадянське суспільство в державі. Необхідно підтримати думку А. Токвіля, який зазначав: «Той, хто карає злочинців, є реальним господарем суспільства. Всі суверени, які бажали зберегти свою владу та керувати народом, якому вони фактично служать, докорінно змінювали інститут суду присяжних або зменшували його значення» [14, с.212]. Дане положення підт-

верджуються реальними прикладами з історії зарубіжних країн. Так, у Франції в 1941 р. колабораціоністський уряд маршала Філіпа Петена ліквідував суд присяжних у його класичній формі, щоб посилити контроль за відправленням правосуддя, змінивши його колегією з трьох суддів і шести засідателів, які об'єднувалися в єдину колегію для вирішення питання про винуватість особи і про призначення покарання. За схожих обставин в Італії у 1931 р. класичний суд присяжних був трансформований у суд шеффенів [15, с.107].

На даний час суди в масовій свідомості громадян України не асоціюються із законом та справедливістю. За даними соціологічного опитування, яке проводилося у січні 2012 року найнижчий рівень довіри серед інститутів державної влади має суд. Тільки 8 % респондентів зазначили, що вони цілком довіряють судовій системі, 34 % – відповіли, що на суд вони не можуть покладатися, коли йде мова про справедливість і більш ніж 43 % громадян заявили, що суди не викликають у них довіру [16]. За умов тотальної недовіри населення до судів запровадження повноцінного суду присяжних з широкими повноваженнями може істотно збільшити прихильність суспільства до влади.

Судова влада, перш за все, є тією гілкою влади, повага до якої має слугувати становленню правової держави. Тому введення суду присяжних стане фундаментальним фактором формування суспільної свідомості, оскільки громадяни, які брали участь у відправленні правосуддя в статусі присяжного, будуть вносити свій вклад у розвиток демократичних принципів правосуддя. Суд присяжних вплине на формування громадянського суспільства, зокрема через залучення особи до прийняття рішення про долю іншого, усвідомлення людської гідності, взяття відповідальності за подальше життя іншої людини. Присяжні беруть участь у судовому розгляді справи для того, щоб знайти й реалізувати справедливість, яка в силу певних обставин в українському судочинстві не може реалізуватися в

судовій системі [15, с.37–39]. Все це в комплексі сприятиме становленню правової держави в Україні, зміцненню правової культури й свідомості кожної людини та громадянина.

При функціонуванні суду присяжних захисники будуть упевнені, що доля підзахисних буде залежати від професіоналізму й активності в пошуку доказової бази щодо невинуватості їх підзахисних. За таких умов здійснення правосуддя за участю колегиї присяжних, безумовно, розширить дію принципу змагальності в судовому провадженні кримінальних справ. Крім того, утвердження пасивності головуючого та колегиї присяжних у дослідженні доказів також сприятиме реалізації змагальних засад у кримінальному судочинстві. Суддя повинен лише створювати необхідні умови для всебічного і повного дослідження доказів сторонами обвинувачення та захисту. Це є вкрай важливим моментом, бо саме внутрішнє переконання присяжного може бути сформовано лише на основі всіх безпосередньо досліджених у суді доказів, встановлених на їх основі обставин справи, що розглядається. Варто відмітити: якщо недостатньо доводів для встановлення істотних обставин справи, щоб сформулювати внутрішнє переконання присяжних, останній не має права ні за законом, ні за совістю визнавати обвинуваченого винним.

Запровадження інституту присяжних у вітчизняне судочинство не можливе без реального утвердження та гарантування змагальних засад у кримінальному провадженні. Цей принцип в інституті суду присяжних може діяти лише за таких умов: 1) сторони обвинувачення та захисту повинні самостійно збирати, досліджувати й подавати докази, на яких буде ґрунтуватися їх правова позиція; 2) судовий розгляд сконцентрується на співставленні протилежних доказів; 3) той, хто приймає рішення в кримінальній справі, повинен займати нейтральну, неупереджену та незалежну позицію.

Існують певні недоліки при запровадженні суду присяжних, серед яких такі: тиск на при-

сяжних з боку зацікавлених осіб, витрата значних матеріальних ресурсів. Тому потрібно, по-перше, забезпечити належний захист присяжних шляхом проведення деяких організаційних та правових заходів, по-друге, виділити із державного чи місцевого бюджетів певні кошти для фінансування судової системи, по-третє, створити ефективний та максимально незалежний від виконавчої влади механізм їх надходження. З цього приводу Вільям Блекстон справедливо наголошував: «Тривалість розгляду, фінансові труднощі, певні незручності деяких форм відправлення правосуддя (наприклад, суд присяжних) є тією ціною свободи, яку народ повинен сплатити за збереження своїх прав у більш важливих питаннях» [17, с.349–350].

Таким чином, українське суспільство має пристосуватися до запровадження суду присяжних, як до нового інституту судочинства, повноцінне функціонування якого потребує певного часу, значних коштів для належного рівня оплати витрат на виконання громадянами їх обов'язку, облаштування залів судових засідань та кімнат для присяжних. І найголовніше, потрібно, щоб у людей сформувалась внутрішня готовність бути присяжними.

На підставі проведеного дослідження можна запропонувати такі висновки:

1. Інститут присяжних, запропонований новим КПК України, потребує вдосконалення шляхом розширення його повноважень та гарантій їх реалізації з метою забезпечення безпосередньої участі народу у здійсненні правосуддя.

2. Кримінальне провадження в суді першої інстанції щодо тяжких та особливо тяжких злочинів за клопотанням обвинуваченого необхідно здійснювати судом присяжних у його класичній формі, за якою тільки колегиї присяжних має право вирішувати питання про винуватість чи невинуватість підсудного, а питання про покарання – професійні судді у вирокі. За такої форми судочинства мінімізується вплив професійних суддів на думку присяжних при ухваленні вирокі у справі.

3. При здійсненні правосуддя повинна бути забезпечена організаційна відокремленість та незалежність колегії присяжних від професійних суддів.

4. Перспективним є подальше наукове дослідження питань, пов'язаних з розробкою дієвих механізмів розширення повноважень присяжних при провадженні в суді першої інстанції, оскільки це посилить гарантії захисту прав, свобод та законних інтересів осіб у вітчизняному кримінальному судочинстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» : від 07.07.2010 р., № 2453-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2453-17/page2>.
2. Гринишин А. Загальні питання участі народу у відправленні правосуддя / А. Гринишин // Вісник Львівськ. ун-ту. – 2008. – Вип. 47. – С. 232–238.
3. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США : підручник / В. Бернхем. – К. : Україна, 1999. – 554 с.
4. Судебные уставы 20 ноября 1864 года, с изложением рассуждений на коих они основаны. Учреждение судебных установлений. – Ч. 3. – СПб. : Изд. Гос. Канцелярии. – 1867. – 218 с.
5. Малишев Борис: Суд присяжних за проектом КПК відповідає євростандартам. Інтерв'ю 19.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zib.com.ua/ua/7524-sud_prisyazhnih_za_proektom_kpk_vidpovidaє_evrostandartam__e.html.
6. Конституція Сполучених Штатів Америки 1787 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://amerikos.com/usa/st-03-st/>.
7. Уголовно-процесуальний кодекс Российской Федерации : от 18.12.2001 № 174-ФЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.consultant.ru/popular/upkrf/11_56.html#p4754.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України : від 13.04.2012 р., № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651a-17>.
10. Тертишник В. М. Суд присяжних: ростки і суть ідеї та її мімікрія при реформуванні кримінального судочинства України / В. М. Тертишник // Право України. – 2012. – № 7. – С. 274–279.
11. Закон України «Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України щодо участі народних засідателів» : від 19.05.2011 р., № 3388-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3388-17>.
12. Мельник В. В. Искусство защиты в суде присяжных: практ. пособие / В. В. Мельник. – М. : Дело, 2003. – 194 с.
13. Лорени Бахмайєр-Вінтер, Джереми МакБрайда, Еріка Сванідзе Висновок щодо проекту Кримінального процесуального кодексу України. Joint Programme between the European Union and the Council of Europe on Transparency and Efficiency of the Judicial System of Ukraine (TEJSU project). – Страсбург, 2011. – 91 с.
14. Токвиль А. Демократия в Америке : учебник / А. Токвиль [перев. на рус. яз. Д. П. Олейника, Е. П. Орловой, И. А. Малаховой, И. Э. Иванш, Б. Н. Ворожцова. – М. : Прогресс, 1992. – 527 с.
15. Тополевська Л. Міжнародний досвід діяльності інститутів мирового судді, суду присяжних, народних засідателів та пропозиції щодо можливостей його застосування в Україні : підручник / А. Бурій, Р. Таратула, Р. Тополевський, Л. Тополевська. – Л. : РГБФ «Право і Демократія», 2009. – 131 с.
16. Результати соціологічного опитування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://human-rights.unian.net/ukr/detail/197265>.
17. Henry John Stephen. New commentaries on the laws of England: (partly founded on Blackstone): in four volumes / Henry John

Stephen, James Fitzjames Stephen. – Bavarian : | Bavarian State Library, 2010. – 659 p.

Теремецький В. І. Особливості впровадження суду присяжних за новим Кримінальним процесуальним кодексом України / В. І. Теремецький // Форум права. – 2012. – № 3. – С. 728–735 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-3/12tvipku.pdf>

Проаналізовано положення нового Кримінального процесуального кодексу України, що регулюють впровадження інституту присяжних у суді першої інстанції. Запропоновано конкретні зміни щодо його правового регулювання, шляхом розширення повноважень присяжних та закріплення гарантій їх реалізації.

***

Теремецький В.І. Особенности внедрения суда присяжных по новому Уголовному процессуальному кодексу Украины

Проанализированы положения нового УПК Украины, регулирующие введение института присяжных в суде первой инстанции. Предложены конкретные изменения относительно его правового регулирования, путем расширения полномочий присяжных и закрепление гарантий их реализации.

***

Teremetckiy V.I. Singularities of Implementation of Jury Trial under the New Criminal Procedural Code of Ukraine

The provisions of the new Criminal Procedure Code of Ukraine regulating the introduction of a jury in a court of first instance are analyzed. Some alterations to its regulation by empowerment jury and securing guarantees of their implementation is fined.

Форум права Форум